Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
EVGHENI TANCHEV
prezentate la 19 iunie 2018 [1]

Cauza C-191/17

Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte
împotriva
ING-DiBa Direktbank Austria, o filială a ING-DiBa AG

[cerere de decizie preliminară formulată de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria)]

„Cerere de decizie preliminară Servicii de plată – Directiva 2007/64/CE – Articolul 4 punctul 14 – Noțiunea «cont de plăți» – Cont de economii directe online care permite acces nelimitat pentru transferurile de fonduri, dar care necesită să fie efectuate prin intermediul contului de referință”

I. Introducere

1. Problema principală ridicată de prezenta cerere de decizie preliminară adresată Curții de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă din Austria) este dacă un anumit tip de cont bancar menționat ca un cont de economii directe online, prin care clientul are acces nelimitat la fondurile existente în acest cont, însă toate transferurile în și din contul respectiv către contul terților trebuie să fie efectuate prin intermediul unui alt cont denumit contul de referință, se încadrează în noțiunea de „cont de plăți” în conformitate cu articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64/CE privind serviciile de plată în cadrul pieței interne [2].

2. Prezenta cauză oferă Curții prima ocazie de a interpreta noțiunea de „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64. În litigiul principal, acest lucru este necesar pentru a stabili dacă contul bancar în cauză este obligat să respecte obligațiile prevăzute în Directiva 2007/64.

1 Limba originală: engleza.

2 Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE (JO 2007, L 319, p. 1) („Directiva 2007/64”). Directiva 2007/64 a fost abrogată și înlocuită de Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (JO 2015, L 337, p. 35) („Directiva 2015/2366”). După cum se indică în ordonanța de trimitere, litigiul principal a fost început cu mult înainte de 13 ianuarie 2018. Directiva 2007/64 este, prin urmare, aplicabilă *ratione temporis*. În orice caz, articolul 4 punctul 12din Directiva 2015/2366 conține aceeași definiție pentru „contul de plăți” stabilit în articolul 4 punctul 14din Directiva 2007/64.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

3. Potrivit articolului 4 din Directiva 2007/64, intitulat „Definiții”:

„14. «cont de plăți» înseamnă un cont deținut în numele unuia sau al mai multor utilizatori ai serviciilor de plată și care este folosit pentru executarea operațiunilor de plată”.

B. Dreptul austriac

4. Directiva 2007/64 a fost transpusă în dreptul austriac prin Bundesgesetz über die Erbringung von Zahlungsdiensten (Zahlungsdienstegesetz –ZaDiG, Legea privind serviciile de plată) din 2009 (BGB1. I, 66/2009; denumită în continuare „Legea privind serviciile de plată”).

5. Articolul 3 din Legea privind serviciile de plată, intitulat „Definiții”, prevede:

„(13) «cont de plăți» înseamnă un cont deținut în numele unuia sau al mai multor utilizatori ai serviciilor de plată și care este folosit pentru executarea operațiunilor de plată”.

III. Situația de fapt din litigiul principal și întrebarea transmisă spre soluționare printr-o hotărâre preliminară

6. Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte (Camera federală a muncitorilor și a angajaților; denumită în continuare „reclamanta”) are calitate procesuală activă în temeiul dreptului austriac să acționeze în scopul protejării intereselor consumatorilor.

7. ING-DiBa Direktbank Austria Niederlassung der ING-DiBa AG (denumită în continuare „pârâta”) este o bancă care își desfășoară activitatea pe teritoriul Austriei.

8. Pârâta utilizează o serie de termeni și condiții generale în relațiile sale cu consumatorii (Allgemeine Geschäftsbedingungen; denumită în continuare „AGB”). În special, pârâta utilizează AGB în legătură cu un anumit tip de cont oferit consumatorilor sub denumirea de „Direkt-Sparen” („economii directe”), cont la care se face referire în ordonanța de trimitere, *inter alia*, ca la un cont de economii directe online („cont de economii directe online”). [3]

9. Potrivit ordonanței de trimitere, contul de economii directe online în cauză este unul în care consumatorul poate face în mod independent depozitele și retragerile de numerar prin intermediul telebanking [4], însă, consumatorul trebuie să efectueze întotdeauna aceste transferuri prin intermediul unui alt cont denumit cont de referință, deținut în numele său. Contul de referință trebuie să fie un cont curent deschis în Austria, însă nu trebuie să fie deschis la pârâtă. Clientul poate decide în mod nerestricționat și fără notificări și astfel fără consecințe negative pentru aplicarea dobânzii, dacă, în ce

3 După cum se arată în ordonanța de trimitere și în observațiile scrise ale guvernului german și ale pârâtei, atât termenul de cont de economii online, cât și termenul de cont de economii directe sunt folosiți pentru a descrie contul în cauză din litigiul principal. În scopul exprimării Concluziei noastre, vom folosi termenul care să includă ambii termeni „cont de economii directe online”, așa cum se regăsește și în ordonanța de trimitere.

4 Deși ordinul de referință nu pare să definească termenul de telebanking, acesta pare să desemneze tranzacțiile bancare prin mijloace electronice. Aceasta corespunde cu o altă utilizare a acestui termen în altă cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare privind alte prevederi ale Directivei 2007/64: a se vedea Hotărârea din 9 aprilie 2014, T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2014:242, punctul 17), precum și Concluziile avocatului general Wathelet prezentate în cauza T-Mobile Austria (C-616/11, EU:C:2013:691, punctul 49). În plus, website-ul pârâtei, https://www.ing-diba.at/sparen/direkt-sparen, indică, la detaliile produsului pentru contul „Direkt-sparen”, faptul că „operațiunile bancare pot fi efectuate de către consumator prin telefon, online banking sau mobile banking”. Traducerea noastră.

moment și în ce valoare transferă numerar între contul de economii directe online și contul de referință. Cu toate că se pot efectua operațiuni numai între contul de economii directe online și contul de referință, consumatorul nu este împiedicat să dispună în orice moment de suma disponibilă în contul de economii directe online –și fără să fie necesară implicarea prestatorului de servicii de plată [5].

10. Reclamanta a formulat o acțiune împotriva pârâtei pe motiv că un mare număr dintre clauze din AGB folosite în contractele sale privind contul de economii directe online în cauză sunt în contradicție cu Legea privind serviciile de plată. Acțiunea a ajuns acum în fața instanței de trimitere în faza de apel.

11. Pârâta susține că Legea privind serviciile de plată nu se aplică contului de economii directe online în cauză.

12. Instanța de trimitere a precizat că Legea privind serviciile de plată reproduce textual definițiile relevante prevăzute în Directiva 2007/64 . În consecință, în cazul în care contul de economii directe online în cauză este reglementat de Directiva 2007/64, Legea privind serviciile de plată este, de asemenea, aplicabilă în cazul acestuia.

13. Instanța de trimitere a considerat, *inter alia*, că denumirea unui „cont de economii" în sine nu este un motiv pentru contul de economii directe online în cauză să nu se încadreze în domeniul de aplicare al Directivei 2007/64, întrucât articolul 3 din această directivă privind materiile excluse din domeniul său de aplicare nu oferă nicio indicație în această privință. Cu toate acestea, instanța de trimitere a subliniat că, pentru fiecare operațiune prin care titularul contului dorește să plătească o creanță, este necesară o etapă intermediară în care o sumă este transferată direct din contul de economii directe online către contul de referință. Numai după ce respectiva sumă a fost creditată în contul de referință, aceasta poate fi transferată către un terț. Instanța de trimitere nu a considerat că ar fi clar, în ceea ce privește interpretarea corectă a noțiunii „cont de plăți" care figurează la articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64, dacă această etapă intermediară justifică excluderea contului de economii directe online din domeniul de aplicare al acestei directive.

14. În aceste condiții, Oberster Gerichtshof (Curtea Federală de Justiție) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64/CE privind serviciile de plată în cadrul pieței interne (Directiva privind serviciile de plată) trebuie fi interpretat în sensul că și un cont online de economii care permite clientului (pe baza unei scadențe zilnice și fără o intervenție specială din partea băncii), să efectueze plăți prin telebanking într-un cont de referință (un cont curent în Austria) deschis în numele său, precum și retrageri din acest cont intră sub incidența noțiunii «cont de plăți» (articolul 4 punctul 14 din acea directivă) și intră astfel în domeniul de aplicare al directivei?"

15. Reclamanta, pârâta, guvernul german și Comisia au depus observații scrise către Curte. În conformitate cu articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, nu a fost organizată o ședință de audiere a pledoariilor.

IV. Observațiile părților

16. Reclamanta și Comisia consideră că respectivul cont de economii directe online în cauză se încadrează în definiția unui „cont de plăți" în sensul articolului 4 punctul 14 din Directiva 2007/64, în timp ce pârâta și guvernul german susțin teza contrară.

5 În temeiul articolului 1 alineatul (1) și articolului 4 punctul 9din Directiva 2007/64, prestatorii de servicii de plată includ bănci, precum și alte tipuri de instituții de credit și de plată.

17. Reclamanta susține, *inter alia*, pe baza anumitor alte definiții stabilite în Directiva 2007/64, că noțiunea „cont de plăți” nu necesită interacțiune între titularul contului și terți. Dimpotrivă, în opinia sa, o condiție esențială pentru calificarea drept „cont de plăți” este ca titularul contului să poată efectua operațiuni din proprie inițiativă în orice moment fără a fi nevoie să se angajeze prestatorul de servicii de plată. În plus, reclamanta susține că anumite răspunsuri stabilite de Comisie în documentul „Întrebări și răspunsuri” privind Directiva 2007/64 (denumit în continuare „documentul de orientare al Comisiei”) [6] sprijină poziția sa și respinge relevanța informațiilor conținute într-un document anterior de orientare cu privire la Directiva 2007/64 emis de Grupul de Experți DSP din Industria Bancară Europeană (denumit în continuare „documentul de orientare al grupului de experți”) [7].

18. Pârâta susține că respectiva calificare a unui cont drept „cont de plăți” trebuie să fie analizată din perspectiva funcționalității și obiectivelor acelui cont și că noțiunea „cont de plăți” implică posibilitatea de a interacționa direct cu terți, în cadrul operațiunilor de plată. Prin urmare, pârâta susține că, în cazul contului de economii directe online în cauză, utilizarea sa pentru operațiunile de plată cu terți este exclusă atât din punct de vedere contractual cât și din punct de vedere tehnic și, prin urmare, acesta nu poate fi considerat un „cont de plăți”. În această privință, pârâta subliniază aspectul conform căruia caracteristica definitorie a contului de economii directe online în cauză este că toate transferurile către și dintr-un astfel de cont trebuie să se efectueze prin intermediul unui cont de referință, acesta din urmă fiind un „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64.

19. În susținerea poziției sale, pârâta invocă, *inter alia* documentele de orientare ale Comisiei și ale grupului de experți, două alte acte în sectorul serviciilor de plată din Uniune – Directiva 2014/92/UE (denumită și „Directiva privind conturile de plăți”) [8] și Regulamentul (UE) nr. 260/2012 [Regulamentul privind zona unică de plăți în euro (Single Euro Payments Area) (SEPA)] [9] – împreună cu poziția mai multor state membre în privința acestui aspect [10]. Pârâta subliniază, de asemenea, faptul că, în cazul în care contul de economii directe online în discuție ar fi calificat drept „cont de plăți” ar exista consecințe practice negative considerabile, precum discriminarea între conturile de economii online și conturile de economii tradiționale care nu sunt calificate astfel în temeiul articolului 31 alineatul (1) din Legea privind sectorul bancar (Bankwesengesetz) [11], cheltuieli indirecte considerabile pentru bănci, care nu s-ar reflecta în avantaje corespunzătoare pentru clienți, divergențe între legislația privind serviciile de plată din dreptul Uniunii și diminuarea distincției dintre conturile de depozit și conturile curente care structurează activitatea bancare.

6 Comisia, „Your questions on PSD – Payment Services Directive 2007/64/EC Questions and answers”, ultima actualizare: 22 februarie 2011, disponibilă la ttps://ec.europa.eu/info/system/files/faq-transposition-psd-22022011_en.pdf, întrebările 150 și 187.

7 Grupul de Experți DSP (Directiva privind Serviciile de Plată) din Industria Bancară Europeană, Documentul de orientare PSD pentru Implementarea Directivei privind Serviciile de Plată, Versiunea 1.0 — august 2009, disponibil la https://www.ebf.eu/wp-content/uploads/2017/01/Brochure-_24-08-09-PSD-Web-2009-01152-01-E.pdf, punctul 2(b) Definiția „Contului de Plată”.

8 Directiva 2014/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 privind comparabilitatea comisioanelor aferente conturilor de plăți, schimbarea conturilor de plăți și accesul la conturile de plăți cu servicii de bază (JO 2014, L 257, p. 214) („Directiva 2014/92”).

9 Regulamentul (UE) nr. 260/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 martie 2012 de stabilire a cerințelor tehnice și comerciale aplicabile operațiunilor de transfer de credit și de debitare directă în euro și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 924/2009 (JO 2012, L 94, p. 22) („Regulamentul nr. 260/2012”), așa cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 248/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 260/2012 în ceea ce privește migrarea la operațiuni de transfer de credit și de debitare directă efectuate la nivelul Uniunii (JO 2014, L 84, p. 1).

10 In observațiile scrise, pârâta face referire la legea și practicile a cinci state membre: Austria, Belgia, Germania, Luxemburg și Olanda.

11 Articolul 31 alineatul (1) din Bankwesengesetz (Legea privind serviciile bancare) (BGB1. I, 532/1993, în versiunea publicată în BGB1. I, 118/2016) prevede: „Depozitele sunt depuneri de fonduri la instituții de credit, care nu pot fi utilizate în cadrul operațiuni de plată, ci în scopul plasamentelor și care pot fi admise ca atare, numai în schimbul furnizării unor documente speciale (certificate de economii)”.

20. Guvernul german subliniază că există anumite tipuri de conturi care nu fac obiectul Directivei 2007/64. Prin urmare, guvernul german susține că conturile de economii au în principal o funcție de economisire și nu sunt, în general, utilizate pentru operațiuni de plată, astfel cum este cazul contului de economii directe online în cauză. Guvernul german susține că această concepție a contului de economii este susținută de modul de redactare a anumitor dispoziții din Directiva 2014/92 privind conturile de plăți, și subliniază faptul că anumite răspunsuri cuprinse în documentul de orientare al Comisiei sunt neclare, precizându-se că, în orice caz, acest document nu are caracter obligatoriu.

21. Comisia susține că textul Directivei 2007/64 nu cuprinde nicio indicație în sensul că noțiunea „cont de plăți” nu ar acoperi contul de economii directe online în cauză. Comisia subliniază de asemenea că scopul Directivei 2007/64 este acela de a conferi protecție utilizatorilor serviciilor de plată: astfel cum s-a menționat în considerentul (46) al Directivei 2007/64 și în articolele titlului IV din aceasta, conturile reglementate de directiva menționată beneficiază de anumite cerințe minime de reglementare pentru buna executare și prelucrarea operațiunilor de plată. Comisia consideră că, în cazul unei interpretări restrictive a noțiunii „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64, consumatorii ar fi privați de o astfel de protecție.

V. Apreciere

22. Conform unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție [12].

23. Prin urmare am ajuns la concluzia conform căreia contul de economii directe online în cauză nu poate fi considerat ca fiind inclus în noțiunea „cont de plăți” în sensul articolului 4 punctul 14 din Directiva 2007/64.

24. Înclinăm să fim de acord că simpla desemnare a unui cont drept, de exemplu, „cont de economii” nu este în sine determinantă pentru a se aprecia dacă un astfel de cont constituie un „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64, ci, mai degrabă, trebuie să fie luate în considerare caracteristicile specifice ale contului în cauză, inclusiv funcțiile și obiectivele sale. Cu toate acestea, un criteriu decisiv în calificarea unui cont drept „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64 este aspectul dacă un astfel de cont implică participarea directă la operațiunile de plată cu terți. Prin urmare, considerăm că respectivul cont de economii directe online în cauză nu se încadrează în noțiunea „cont de plăți” în temeiul Directivei 2007/64.

A. Textul

25. După cum se poate observa din punctul 3 din prezentele concluzii, articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64 definește un „cont de plăți” ca fiind „un cont deținut în numele unuia sau al mai multor utilizatori ai serviciilor de plată și care este folosit pentru executarea operațiunilor de plată”. Această definiție nu indică, în sine, caracteristicile specifice sau tipuri de conturi care pot fi considerate ca intrând sub incidența acestei noțiuni.

26. Această definiție a recurs de fapt la termeni – „utilizator al serviciilor de plată” și „operațiune de plată” – care sunt ei înșiși definiți la alte puncte ale articolului 4 din Directiva 2007/64. În consecință, definiția noțiunii „cont de plăți” ar trebui să fie interpretată în lumina altor definiții prevăzute de această dispoziție, precum și având în vedere articolele 2 și 3 din această directivă referitoare la domeniul său de aplicare în general.

12 A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 7 februarie 2018, American Express (C-304/16, EU:C:2018:66, punctul 54 și jurisprudența citată).

27. Articolul 4 punctul 10 din Directiva 2007/64 definește în special noțiunea „utilizator al serviciilor de plată” drept „o persoană fizică sau juridică care folosește un serviciu de plată în calitate de plătitor, de beneficiar al plății *sau ambele*” [13].

28. Definiția termenului „utilizator al serviciilor de plată” prevăzută la articolul 4 punctul 10 din Directiva 2007/64 este ambiguă, deoarece aceasta prevede că persoana care efectuează utilizarea serviciului de plată poate fi fie plătitorul sau beneficiarul plății sau ambele. Într-adevăr, luată în mod izolat, această formulare poate fi interpretată în sensul că plătitorul (persoana care trimite fonduri) și beneficiarul plății (destinatarul fondurilor) pot fi identici și o persoană care execută operațiuni cu ea însăși poate fi un „utilizator al serviciilor de plată” [14].

29. Articolul 4 punctul 5 din Directiva 2007/64 definește termenul„operațiune de plată” drept „acțiunea, inițiată de plătitor sau de beneficiarul plății, de a plasa, transfera sau retrage fonduri, indiferent de eventualele obligații subiacente existente între plătitor și beneficiarul plății”.

30. Definiția „operațiun[ii] de plată” prevăzută la articolul 4 punctul 5 din Directiva 2007/64 este, de asemenea, ambiguă atunci când este privită izolat. Pe de o parte, aceasta ar putea fi interpretată ca implicând obligatoriu două persoane, „plătitor” și „beneficiar al plății”. Spre deosebire de articolul 4 punctul 10 din Directiva 2007/64, articolul 4punctul 15 din Directiva 2007/64 nu prevede în mod expres că o persoană poate avea ambele calități. Pe de altă parte, s-ar putea susține că se impune numai o acțiune inițiată de plătitor sau de beneficiarul plății „de a plasa, transfera *sau* retrage fonduri” [15], fără a preciza dacă un astfel de transfer se poate efectua între două conturi ale aceleiași persoane, astfel cum este cazul etapei intermediare din procesul care implică transferul de fonduri între contul de economii directe online și contul de referință în cauză în litigiul principal.

31. În plus, articolul 2 din Directiva 2007/64, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede că directiva se aplică „serviciilor de plată prestate în cadrul [Uniunii]” [16]. În conformitate cu articolul 4 punctul 3 din această directivă, prin „serviciu de plată” se înțelege „una dintre activitățile comerciale enumerate în anexă”.

32. Punctul 2 din această anexă enumeră în special „serviciile care permit retragerea de numerar dintr-un cont de plăți” [17]. Modul de redactare al acestei dispoziții pare să prezume că transferurile se efectuează direct din contul de plăți.

33. În plus, punctul 3 din anexa la Directiva 2007/64 se referă la:

„[e]xecutarea de operațiuni de plată, *inclusiv transferul de fonduri într-un cont de plăți deschis la prestatorul de servicii de plată al utilizatorului sau la un alt prestator de servicii de plată*:

– realizarea de debitări directe, inclusiv debitări directe singulare,

– executarea operațiunilor de plată printr-un card de plată sau un dispozitiv asemănător,

– executarea transferurilor-credit, inclusiv a ordinelor de plată programată” [18].

13 Sublinierea noastră.

14 Articolul 4 punctul 7 din Directiva 2007/64 definește termenul „plătitor” drept „persoana fizică sau juridică care este titularul unui cont de plăți și care autorizează un ordin de plată din acel cont de plăți sau, în cazul în care nu este vorba despre un cont de plăți, persoana fizică sau juridică care dă un ordin de plată”. Articolul 4 punctul 8din Directiva 2007/64 definește termenul de „beneficiar al plății” drept „persoana fizică sau juridică care este destinatarul vizat al fondurilor care au făcut obiectul unei operațiuni de plată”.

15 Sublinierea noastră.

16 Directiva 2007/64/CEE a Consiliului, articolul 2 alineatul (1).

17 Directiva 2007/64, anexa „Servicii de plată (definiția 3 din articolul 4)”, punctul 2.

18 Directiva 2007/64, anexa „Servicii de plată (definiția 3 din articolul 4) ”, punctul 3. Sublinierea noastră.

34. Privit izolat, textul cu caractere italice de la punctul 3 din anexă poate fi interpretat ca semnificând faptul că operațiunile de plată nu trebuie neapărat să implice terți în sensul noțiunii „cont de plăți” prevăzută la articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64. Această formulare este urmată însă de trei enunțuri precedate de o liniuță, fiecare dintre acestea presupunând, în principiu, o interacțiune directă cu un terț pentru transferul de fonduri către sau dinspre contul de plăți (debitele directe implică „debitarea unui cont de plăți al plătitorului” [19], utilizând carduri de plată sau transfer de fonduri cum ar fi ordinele de plată [20]).

35. Cu toate acestea, confirmăm că articolul 3 din Directiva 2007/64, intitulat „Excluderea din domeniul de aplicare”, arată că această directivă nu se aplică pentru 15 categorii de operațiuni de plată și de servicii enumerate în acest articol, iar contul de economii directe online în cauză nu intră în mod expres sub incidența niciuneia dintre ele. Cu toate acestea, nu considerăm că respectiva dispoziție este exhaustivă în ceea ce privește conturile care ar putea să nu intre în domeniul de aplicare al directivei menționate. Acest lucru este confirmat de considerentul (6) al Directivei 2007/64 care prevede că „nu este oportun ca acest cadru juridic [pentru serviciile de plată] să fie exhaustiv. Aplicarea sa ar trebui încredințată prestatorilor de servicii de plată a căror activitate principală constă în prestarea de servicii de plată unor utilizatori ai serviciilor de plată” [21].

36. Astfel, modul de redactare al articolului 4 punctul 14 din Directiva 2007/64 nu oferă un răspuns clar la întrebarea dacă respectivul cont de economii directe online în cauză poate fi considerat un „cont de plăți” în sensul acestei dispoziții.

1. Origini

37. Potrivit jurisprudenței Curții, geneza unui act al Uniunii sau a unei dispoziții a acestuia poate furniza indicații utile pentru a deduce intenția legiuitorului Uniunii care a stat la baza actului sau a dispoziției în cauză [22].

38. În această privință, lucrările pregătitoare ale Directivei 2007/64 nu oferă un răspuns definitiv pentru a deduce intenția legiuitorului care stă la baza noțiunii „cont de plăți” în sensul articolului 4 punctul 14 din Directiva 2007/64 [23]. Cu toate acestea, sugerează, într-o anumită măsură, teza potrivit căreia anumite tipuri de conturi de economii nu intră în domeniul de aplicare al acestei directive.

39. În propunerea Comisiei, noțiunea „cont de plăți” a fost definită drept „un cont deținut în numele unui utilizator al serviciilor de plată și care este folosit exclusiv pentru operațiunile de plată” [24]. În plus, noțiunea „cont de economii” a fost menționată în legătură cu normele prevăzute de respectiva propunere în ceea ce privește fondurile disponibile într-un cont de plăți, în sensul că astfel de norme „[nu ar] aduce atingere debitelor efectuate din *conturile de economii* acoperite de acorduri explicite privind utilizarea fondurilor în cadrul unor planuri de economii” [25].

40. În avizul său cu privire la propunere, Banca Centrală Europeană a indicat că definiția „cont de plăți” și trimiterea la „cont de economii” necesită o serie de clarificări [26].

19 Directiva 2007/64, articolul 4 punctul 28, care stabilește definiția „debitul[ui] direct”.

20 Deși termenul „ordin de plată” nu este definit, în temeiul articolului 4 punctul 16 din Directiva 2007/64, prin „ordin de plată” se înțelege „orice dispoziție a plătitorului sau a beneficiarului plății către prestatorul său de servicii de plată prin care se solicită executarea unei operațiuni de plată”.

21 A se vedea în această privință Hotărârea din 22 martie 2018, Rasool (C-568/16, EU:C:2018:211, punctul 36).

22 A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 23 ianuarie 2018, Piotrowski (C-367/16, EU:C:2018:27, punctul 32; Hotărârea din 21 martie 2018, Klein Schiphorst (C-551/16, EU:C:2018:200, punctul 38).

23 Același lucru se poate spune despre *lucrările pregătitoare* pentru Directiva 2015/2366 cu privire la întrebările transmise spre soluționare.

24 COM(2005) 603 final, 1 decembrie 2005, a propus articolul 4(7).

25 COM(2005) 603 final, 1 decembrie 2005, a propus articolul 65(4). Sublinierea noastră.

26 A se vedea avizul Băncii Centrale Europene din 26 aprilie 2006 privind o propunere de directivă cu privire la serviciile de plată de pe piața internă (JO 2006, C 109, p. 10), punctele 2.2, 12.4 și 12.5.

41. În cadrul primei sale lecturi a propunerii, Parlamentul European a propus eliminarea dispoziției care conține referirea la „cont de economii” pentru motivul că: „[î]ntrucât conturile de economii nu sunt, în niciun caz, calificate drept conturi de plăți, nu este necesară nicio reglementare” [27]. Parlamentul a propus, de asemenea, modificarea definiției noțiunii „cont de plăți” în sensul de a o defini drept „un cont deținut în numele *unuia sau al mai multor utilizatori* ai serviciilor de plată și care este folosit pentru operațiunile de plată” [28].

42. În versiunea finală a textului, cuvântul „executare” a fost adăugat la definiția noțiunii „cont de plăți”, și prevederea referitoare la „cont de economii” a fost eliminată. Cu toate acestea, nu au mai fost admise alte propuneri.

2. Documentele de orientare

43. Documentele de orientare ale Comisiei și ale grupului de experți, menționate în speță în observațiile părților, nu sunt așadar, în opinia noastră, decisive în ceea ce privește întrebarea adresată în prezenta cauză [29]. Acestea pot fi luate în considerare pentru a susține ideea că fiecare tip de cont ar trebui să fie apreciat separat și, prin urmare, anumite tipuri de conturi de economii se încadrează în noțiunea „cont de plăți” în sensul articolului 4 punctul 14 din Directiva 2007/64, dar documentele menționate nu tratează în mod expres conturile directe de economii de tipul celor în discuție în litigiul principal [30].

44. În special, în documentul de orientare al Comisiei se indică în răspunsul la anumite întrebări că un „cont de economii” în temeiul căruia titularul poate depune și retrage fonduri fără nicio restricție ar trebui să fie considerat ca fiind un „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64, în timp ce nu aceasta este situația unui „depozit”, în măsura în care titularul nu poate efectua retrageri din contul respectiv până la scadență fără a suporta pierderi de dobândă sau penalități [31]. În consecință, în această privință, nu este clar dacă cerința instituită pentru contul de economii directe online în cauză în sensul că transferurile pot fi făcute numai din contul respectiv către contul de referință și nu către terți poate constitui o restricție care se opune calificării acestuia drept „cont de plăți”.

B. Contextul

45. Potrivit jurisprudenței Curții, aprecierea economiei generale și a contextului unei dispoziții din dreptul Uniunii include *inter alia* analizarea contextului dispoziției în cauză în raport cu alte dispoziții din același act al Uniunii sau din alte acte ale acesteia care se raportează sau sunt legate într-un mod esențial de actul în cauză al Uniunii [32]. În opinia noastră, anumite prevederi conexe din Directiva 2007/64, precum și prevederi ale altor acte din cadrul legislativ al Uniunii privind serviciile de plată oferă indicații determinante ale faptului că respectivul cont de economii directe online în cauză nu intră în noțiunea „cont de plăți”, conform Directivei 2007/64.

27 Raportul Parlamentului European, din 20 septembrie 2006, A6-0298/2006 Final, Amendament 82, p. 147.

28 Raportul Parlamentului European, din 20 septembrie 2006, A6-0298/2006 Final, Amendament 57, p. 26 și 27.

29 Documentele de orientare ale Comisiei pot constitui, în general, o referință utilă, chiar dacă fără caracter obligatoriu, pentru Curte. A se vedea, prin analogie cu alte tipuri de documente de orientare ale Comisiei [ex. Concluziile Avocatului general Kokott prezentate în cauza Comisia/Franța (C-383/09, EU:C:2011:23, punctul 28 și jurisprudența citată); Concluziile Avocatului general M. Campos Sánchez-Bordona prezentate în cauza Snitem/Philips France (C-329/16, EU:C:2017:501, punctele 55 și 56 și jurisprudența citată)].

30 A se vedea documentul de orientare al Comisiei, nota 6, întrebarea 31; Documentul de orientare al grupului de experți, nota 7, punctul 2 litera (b), definiția „contului de plăți”.

31 A se vedea documentul de orientare al Comisiei, nota 6, întrebările 25, 31, 150, 187 și 262.

32 A se vedea, de exemplu, Concluziile noastre prezentate în cauza Vaditrans (C-102/16, EU:C:2017:82, punctul 53 și jurisprudența citată).

1. Dispozițiile conexe ale Directivei 2007/64

46. Examinarea dispozițiilor corespunzătoare din Directiva 2007/64 demonstrează că plata către un terț este esențială pentru ca un cont să constituie un „cont de plăți” în sensul Directivei 2007/64.

47. Anumite definiții enunțate în articolul 4 din Directiva 2007/64 presupun că banii vor fi transferați într-un sau dintr-un cont de plăți către terți. Acest lucru este ilustrat de definiția noțiunii „plătitor” în sensul articolului 4 punctul 7 din Directiva 2007/64, după cum s-a menționat mai sus („autorizează un ordin de plată din acel cont de plăți”) [33] și a noțiunii „data valutei” în sensul articolului 4 punctul 17 din Directiva 2007/64, „data de referință folosită de un prestator de servicii de plată pentru a calcula dobânda pentru *fondurile debitate dintr-un sau creditate într-un cont de plăți*” [34].

48. Unele dispoziții ale Directivei 2007/64 privind conturile de plăți aduc dovezi suplimentare că un cont de plăți presupune posibilitatea ca banii să fie debitați sau creditați în contul de plăți în mod direct cu terți [35]. Aceasta se reflectă, de asemenea, în anumite dispoziții din Directiva 2007/64 referitoare la garantarea securității contului de plăți ca urmare a efectuării unor operațiunii direct cu terți, precum cea privind rambursarea sumelor către contul de plăți ca urmare a unor operațiuni de plată neautorizate, neexecutate sau care au făcut obiectul unei executări defectuoase [36].

49. În consecință, calificarea drept „cont de plăți” a contului de economii directe online în cauză în care nicio sumă de bani nu poate fi transferată într-un sau dintr-un cont de plăți directe către un terț ar face ilogică aplicarea acestor dispoziții.

2. Acte conexe cuprinse în cadrul legislativ al Uniunii privind serviciile de plată

50. Directiva 2007/64 – și actul care i-a succedat, Directiva 2015/2366 [37] – face parte din cadrul legislativ al Uniunii privind serviciile de plată [38].

51. Astfel cum se menționează în considerentul (4) al Directivei 2007/64, „[e]ste esențial să se stabilească la [nivelul Uniunii] un cadru juridic modern și coerent pentru serviciile de plată”. După cum a arătat deja Curtea, este menționat, de asemenea, în considerentul (6) al Directivei 2015/2366 că intenția legiuitorului Uniunii este ca aplicarea consecventă în întreaga Uniune Europeană a cadrului legislativ privind serviciile de plată să fie garantată [39].

52. Mai multe acte cuprinse în cadrul legislativ al Uniunii privind serviciile de plată conțin o definiție a termenului „cont de plăți” consacrată prin articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64. Aceasta include Regulamentul nr. 260/2012 [Regulamentul privind zona unică de plăți în euro (așa-numita Single Euro Payments Area) (SEPA)] [40], Regulamentul 2015/751 privind comisioanele interbancare pentru operațiunile de plată pe bază de card [41] și Recomandarea 2011/442/UE a Comisiei privind

33 A se vedea nota 14.

34 Sublinierea noastră.

35 A se vedea, de exemplu, Directiva 2007/64, articolele 69, 71 și 73.

36 A se vedea, de exemplu, Directiva 2007/64, articolul 60 alineatul (1) și articolul 75, alineatele (1) și (2). A se vedea și articolul 53 alineatul (3) din Directiva 2007/64 privind „capacitatea de a bloca contul de plăți”.

37 A se vedea nota 2.

38 A se vedea Directiva 2015/2236, considerentele (1) și (2); Expunerea de motive a propunerii Comisiei pentru Directiva 2015/2236, COM(2013) 547 final, 24 iulie 2013, punctul 1, p. 4.

39 Hotărârea din 7 februarie 2018, American Express (C-304/16, EU:C:2018:66, punctul 57).

40 Regulamentul nr. 260/2012, citat la nota de subsol 9, articolul 2 punctul 5. A se vedea în acest sens Propunerea Comisiei privind Regulamentul nr. 260/2012, COM(2010) 775 final din 16 decembrie 2010, punctul 5, p. 10, care menționează că definițiile prevăzute la articolul 2 din acest regulament „sunt armonizate, în măsura posibilului, cu cele utilizate în Directiva 2007/64/CE”.

41 Regulamentul (UE) 2015/751 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2015 privind comisioanele interbancare pentru tranzacțiile de plată cu cardul (JO 2015, L 123, p. 1), articolul 2 alineatul (22).

accesul la un cont de plăți de bază [42] care se aplică în coroborare cu Directiva 2007/64 [43]. De fapt, anumite acte conțin trimiteri încrucișate la definiția termenului „cont de plăți” prevăzut la articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64 (sau a ceea ce este în prezent articolul 4 punctul 12 din Directiva 2015/2366) [44].

53. În special, un act cheie din cadrul legislativ al Uniunii privind serviciile de plată este Directiva 2014/92 (așa-numita Directivă privind conturile de plăți). [45]

54. Conform articolului 2 alineatul (3) din Directiva 2014/92, „cont de plăți” înseamnă „un cont deținut în numele unuia sau al mai multor consumatori, care este folosit pentru executarea de operațiuni de plată”. Aceasta este, practic, identică cu definiția „contului de plăți” stabilită la articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64, cu excepția înlocuirii cuvântului „consumator” din prima cu „utilizator de servicii de plată” din cea de-a doua, care nu modifică conținutul efectiv al definiției, ci mai degrabă pare să reflecte domeniul de aplicare al respectivelor directive.

55. Considerentul (12) al Directivei 2014/92 prevede: „[…] [t]oate dispozițiile prezentei directive ar trebui să se aplice în cazul conturilor de plăți prin care consumatorii pot efectua următoarele operațiuni: depunere de fonduri, retragere de numerar și efectuarea și primirea de plăți *către și de la terți*, inclusiv efectuarea de transferuri credit. În consecință, *conturile cu servicii mai limitate ar trebui excluse. De exemplu, conturile precum conturile de economii*, conturile la care sunt atașate cărți de credit, în cazul cărora fondurile sunt de obicei transferate în scopul unic al rambursării creanțelor aferente cărților de credit, conturile curente ipotecare (current account mortgages) sau conturile de monedă electronică ar trebui să fie, în principiu, excluse din domeniul de aplicare al prezentei directive. Totuși, *în cazul în care sunt folosite pentru operațiuni de plată zilnice și conțin toate serviciile enumerate mai sus, aceste conturi vor fi incluse în domeniul de aplicare al prezentei directive* […]” [46].

56. Aceasta se implementează prin articolul 1 alineatul (6) din Directiva 2014/92, care indică în mod explicit faptul că cele trei cerințe minime pentru conturile de plăți care intră în domeniul de aplicare al acestei directive includ posibilitatea de a transfera fonduri într-un cont de plăți, de a retrage numerar dintr-un astfel de cont și „[de a executa] și [de a primi] operațiuni de plată, inclusiv transferuri credit, *către și de la terți*” [47].

57. În plus, considerentul (14) al Directivei 2014/92 prevede: „[[d]efinițiile din prezenta directivă ar trebui aliniate pe cât posibil cu cele din alte acte legislative ale Uniunii, în special cu cele din Directiva 2007/64/CE și din Regulamentul (UE) nr. 260/2012 […]” [48].

42 Recomandarea 2011/442/UE a Comisiei din 18 iulie 2011 referitoare la accesul la un cont de plăți de bază (JO 2011, L 190, p. 87), secțiunea I punctul (1) litera (c). A se vedea și considerentul (11) și secțiunea III. Alte definiții conțin referințe încrucișate la Directiva 2007/64; a se vedea secțiunea I punctul (1) literele (b), (d), (e) și (f).

43 Recomandarea 2011/442 a Comisiei, considerentul (5).

44 A se vedea, de exemplu, Regulamentul (UE) 2015/847 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1781/2006 (JO 2015, L 141, p. 1), articolul 3 alineatul (7). În afara acestui domeniu, a se vedea și Regulamentul (UE) 2018/302 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 februarie 2018 privind prevenirea geoblocării nejustificate și a altor forme de discriminare bazate pe cetățenia sau naționalitatea clienților, locul de reședință sau loc de stabilire în cadrul pieței interne și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 2006/2004 și (UE) 2017/2394 și a Directiva 2009/22/CE (JO 2018, L 60 I, p. 1), articolul 2 alineatul (8).

45 A se vedea nota de subsol 8.

46 Sublinierea noastră.

47 Sublinierea noastră.

48 Într-adevăr, mai multe definiții în cadrul Directivei 2014/92, fac o trimitere directă la Directiva 2007/64: articolul 2 alineatele (4), (6), (7) și (9). A se vedea, în acest sens, avizul Băncii Centrale Europene din 19 noiembrie 2013 privind propunerea Comisiei pentru Directiva 2014/92 (JO 2014, C 51, p. 3) punctul 3.1.

58. Prin urmare, cerințele prevăzute în Directiva 2014/92 pentru noțiunea „cont de plăți” ar trebui să fie luate în considerare în vederea interpretării acestei noțiuni din articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64. Prin urmare, considerăm că contul de economii directe online în cauză nu trebuie să fie considerat ca intrând în domeniul de aplicare al acestei dispoziții având în vedere „funcțiile mai limitate”, și anume faptul că nu permite ca titularul de cont să efectueze plăți către terți și să primească plăți de la aceştia.

C. Obiective

59. Obiectivul general al Directivei 2007/64 este, potrivit considerentului (60), crearea unei piețe unice a serviciilor de plată. În plus, astfel cum a afirmat și Curtea, există diferite considerente ale Directivei 2007/64 care expun obiectivul protejării consumatorilor în calitate de destinatari ai serviciilor de plată [49].

60. În acest context, considerăm că interpretarea noțiunii „cont de plăți” prevăzută la articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64 în sensul că nu acoperă contul de economii directe online în discuție nu contravine obiectivelor urmărite de directiva menționată. Având în vedere că contul de referință nu ar putea fi calificat drept „cont de plăți”, nu pare să existe necesitatea unei „duble protecții” pentru consumatori în legătură cu contul de plăți directe online în cauză atunci când toate plățile către terți trebuie să aibă loc prin intermediul contului de referință [50].

VI. Concluzie

61. În lumina considerațiilor anterioare, propunem Curții să răspundă la întrebarea adresată de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria) după cum urmează:

„Articolul 4 punctul 14 din Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE trebuie interpretat în sensul că un cont online de economii care permite clientului (pe baza unei scadențe zilnice și fără o intervenție specială din partea băncii) să efectueze plăți prin telebanking într-un cont de referință (un cont curent în Austria) deschis în numele său, precum și retrageri din acest cont nu intră sub incidența noțiunii «cont de plăți» în sensul articolului 4 punctul 14 și astfel nu intră în domeniul de aplicare al directivei.”

49 Hotărârea din 22 martie 2018, Rasool (C-568/16, EU:C:2018:211, punctul 38). În privința faptelor din speță, Curtea a statuat că aceasta nu justifica ca un serviciu de retragere de numerar de tipul celui exploatat de întreprinderea în cauză să fie calificat drept „serviciu de plăți” în sensul Directivei 2007/64.

50 Acest lucru contrastează cu situația pe care am apreciat-o în Concluziile noastre prezentate recent în cauza OTP Bank și OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:303).